

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Päätöksiä ei saa jatkuvasti muuttaa

Ma- ja metsätalousministeriö on päättänyt muuttaa tänä vuonna käyttöön otettua ympäristökorvausjärjestelmää kesken sopimuskauden. Manner-Suomen maatalouden kehittämis-ohjelma on tehty vuosille 2014–2020. Euroopan komissiolle tehtävää leikkausesitystä perustellaan sillä, että ympäristökorvauksen tavoitteet on saavutettu. Komission lupa muutokseen tarvitaan, koska osa ympäristökorvaukseen käytettävistä rahoista tulee EU:lta.

Myös luonnonhaittakorvauksia leikataan vuodesta 2017 lähtien. Tämän leikkauksen perusteena ovat hallitus-ohjelman vaatimat säästöt. Pelisääntöjen muuttaminen kesken ohjelmakauden on viljelijöille surullisen tuttu asia. Tällä kertaa muutokset tulivat kuitenkin ennätyskellisen nopeasti.

MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola on pettynyt ympäristökorvauksen rajoituksiin. Hänen mielestään rajoitukset kohdistuvat suosittuihin ja myös vaikuttavimpiin toimenpiteisiin. Pietola muistuttaa, että viljelijöiden laaja sitoutuminen ympäristökorvausjärjestelmään osoittaa, että he ovat valmiimpia ympäristön kannalta hyödyllisiin toimenpiteisiin kuin sopimuksen toinen puoli eli valtio. (MT 20.11.)

» Jatkuva muutos rasittaa viljelijöitä.

Pietolan mielestä valtion on huolehdittava osuudestaan kokonaisuudessa, jossa maataloudelle asetetaan lisää päästövähennyksiä ja luonnonhoidon tavoitteita. Tästä syystä rahoituksen pitää kestää politiikan vaatimukset koko sitoumuskauden ajan. Usein viljelijät ja ympäristöjärjestöt ovat eri puolilla aitaa ympäristökysymyksissä. Tässä tapauksessa viljelijöiden edustajien lisäksi myös luonnonsuojelujärjestöt vastustavat leikkauksia. Ruotsikielisen luonnonsuojeluliiton Natur och Miljön ympäristönhoitopäällikön Anne Antmanin mielestä ympäristökorvaus toimi toisin kuin edellisen kauden ympäristötuet. Hänen mielestään on erittäin huonoa ympäristöpolitiikkaa tehdä näin raju leikkaus korvauksiin tilanteessa, jossa

viljelijät ovat vihdoinkin sitoutuneet toteuttamaan ympäristötoimenpiteitä. Samoilla linjoilla Antmanin kanssa on myös Suomen luonnonsuojeluliiton erityisasiantuntija Tapani Veistola.

Viljelijöiden kannalta maatalouspolitiikan muutokset ovat monisyinen asia. Kysymys on tietenkin rahasta, koska monista ympäristösitoumuksiin liittyvistä toimenpiteistä tulee kustannuksia, joita ei pysty esimerkiksi myyntituloilla kompensoimaan. Kysymys on myös tilan tuotannon suunnittelusta. Pitkäjänteinen tilan kehittäminen ei ole mahdollista, jos pelisääntöjä muutetaan vuosittain. Vähimmäisvaatimus pitäisi olla, että yksillä säännöillä mennään sopimuskausi kerrallaan.

Huolimatta siitä, että pitkään on puhuttu hallinnon selkeyttämisestä ja byrokratian purkamisen välttämättömyydestä, on tukihakubyrokratia kasvanut entisestään. Viime keväänä viljelijöiden piti kaiken muun hakuhässäkän keskellä päättää siitä, pitäisikö liittyä ympäristökorvausjärjestelmään vai ei. Tietoa oli niukasti saatavilla, koska tukiehdot valmistuivat myöhään.

Erilaisten vaatimusten täyttäminen hakuvaiheessa ja varsinkin käytännössä on ollut hankalaa. Pienikin tahaton virhe on saattanut tulla taloudellisesti kalliiksi. Kaikesta huolimatta viljelijöiden kiinnostus erilaisiin ympäristötoimenpiteisiin on lisääntynyt, vaikka niistä ei aina taloudellista hyötyä olisikaan. Edellinen maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo (kok.) kirjoitti joulukuussa, että kuluttajat arvostavat kestäväällä tavalla tuotettua ruokaa ja tämän kautta viljelijän on mahdollista saada työlleen parempi korvaus (MT 19.12.). Näin ei ole käynyt, vaan tuottajahinnat ovat vuoden aikana edelleen alentuneet. Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (kesk.) vaatii vauhtia Euroopan komission lupamaan maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseen. Yksikään Suomen tekemä esitys ei ole edennyt komission valmisteluun. Aina ei syyllistä tarvitse komissiosta asti hakea. Jatkuva muutos rasittaa viljelijöitä riippumatta siitä, missä päätöksiä tehdään.

VIERAILIJA

Maasta olet sinä tullut, maasta sinä kaiken saat

Tunnetun tarinan mukaan viipurilainen kauppias opasti nuorta poikaansa sanomalla: ”Osta sie poika maata, sitä ei tehä lissää!” Neuvo on ajankohtaisempi kuin koskaan, sillä maailman väestö kasvaa, mutta peltomaa hupenee.

YK on julistanut tämän vuoden maan vuodeksi, ja tässä maa tarkoittaa maaperää, sitä irtonaista maa-ainesta, josta kasvit ottavat veden ja ravinteet. Kasvit taas antavat puhtaan ilman, hapen ja ravinnon. Maaperä suodattaa, puhdistaa ja varastoi veden. Maaperän eliöstö hajottaa eläinten ja kasvien jäänteet ja palauttaa niiden sisältämät ravinteet jälleen kasvien käytettäväksi. Sienet ja bakteerit pystyvät irrottamaan ravinteita kalliostakin, mutta uutta maata syntyy hitaasti, ehkä senti tuhannessa vuodessa.

Me Suomessa emme osaa arvostaa riittävästi maata, koska meillä irtaimet ainekset peittävät suurimman osan kallioperästä metrien paksuisena kerroksena. Eroosio huolestuttaa meitä enemmän vesien likaajana kuin maaperän kulumisena. Ei tarvitse mennä kuin Välimeren lomakohteisiin, niin näkee toisen todellisuuden. Antiikin aikana vehreitä metsiä kasvaneet rinteet paistavat auringossa paahutuvina kalliokolina. Pelloilla aura kolahtelee kiviin, rakennusten jäänteisiin ja ruukunsirpaleisiin; mullasta, joka antiikin aikana takasi runsaat sadon ja pidätti kosteuden maassa, ei ole tietoaakaan. Yhdysvalloissa 1930-luvun pölymyrsky herättivät ihmiset huomaamaan, että maaperäkin voi tuhoutua. Se sai presidentti Franklin D. Rooseveltin sanomaan, että kansakunta, joka tuhoaa (viljely)maansa, tuhoaa itsensäkin.

Haluattekko kuulla ensin hyvän uutisen? Ilmaston lämmeminen ei ole ihmiskunnan pahin uhkatekijä. Ja sitten huono uutinen: maapallon viljelykelpoisesta maasta on vuoteen 2050 mennessä tuhoutunut yli puolet.

» **Me Suomessa emme osaa arvostaa riittävästi maata.**

Maanviljelyn alusta kesti 12 000 vuotta ennen kuin väestö ylitti miljardin 1800-luvun alkupuolella. Nyt, 200 vuotta myöhemmin, ihmisiä on maapallolla seitsemän miljardia ja vuosisadan puoliväliin mennessä ehkä jo yhdeksän miljardia. Viljelyala ei ole käytännössä kasvanut sitten 1800-luvun, joten kasvanut väestö on ruokittu peltomaiden tuottoa lisäämällä,

osaksi suorastaan maata tuhoavalla ryöstöviljelyllä. Samaan aikaan merten rajattomalta tuntunut ruoka-aita on tyhjentymässä. Maan tuoton tyrehtyminen, työttömyys ja nälkä aiheuttavat sotia, kapinointia ja ajavat miljoonat ihmiset etsimään rauhaa ja onnea vauraista teollisuusmaista.

Maatalous on ajettu ääri-ajoille, kun on pitänyt tuottaa aina vain enemmän ja aina vain halvemmalla. Vaikka puhumme maan viljelystä, käytännössä ajattelemme lähes pelkästään sitä, mikä tapahtuu maan pinnan yläpuolella. Väkilannoitteilla voidaan lisätä satoja hetkellisesti, mutta ne eivät paranna maan rakennetta eivätkä lisää sen hiilivaraantumaa. Päänsäntö, lähes aina väkilannoitteet jouduttavat eroosiota ja kuivassa ilmastossa myös maaperän suolaantumista. Peltoviljely turmelee maaperän, ja koneellistuminen on

vain pahentanut maapallon eroosio-ongelmia. Sen sijaan puutarhaviljely ja metsä turvaavat maan ja suorastaan parantavat maaperää. Nykyisellä viljelyalalla pystyttäisiin ehkä ruokkimaan kymmenen miljardia ihmistä, jos maa käytettäisiin puutarhanomaiseen tuotantoon, jossa samalta alalta korjattaisiin vihanneksia, viljaa, hedelmiä ja marjoja. Monipuolinen viljely turvaisi maan hedelmällisyyden säilymisen, mutta on työlästä – ja maksaa.

Mutta ei hätää. Maailma pe-lastuu, kun Suomen koululaiset oppivat koodaamaan ja tekemään entistä upeampia pelejä.

SEPPÖ VUOKKO
luontokirjailija
Savitaipaleelta
seppo.vko@pp.inet.fi

RAHIKAINEN

TOIMITTAJALTA

Demokratialla on oikeus itsepuolustukseen

Isiksen tuhoisat terrori-iskut Pariisissa ovat järkyttäneet koko Eurooppaa. Ääri-islamistien järjestöissä murhatöissä kuoli reilusti yli sata ihmistä ja useampi sata loukkaantui vakavasti. Päälimmäisinä tunteina Ranskassa ja koko Euroopassa ovat viime päivinä vuorotelleet pelko sekä oikeutetusti myös kiukku. Viattomiin siviileihin ja sivullisiin kohdistunut isku oli törkeä hyökkäys avointa ja demokraattista yhteiskuntajärjestystä vastaan.

Terroriteon tuhovoima ja ajoitus yllätti eurooppalaiset täysin, mutta Syyriassa ja Irakissa vastaavaa on tapahtunut jo vuosia. Esimerkiksi vuoden 2014 lopulla Ramadin kaupungista Keski-Irakista löydettiin Isiksen jäljiltä 150 ihmisen joukkohautaus. Äärijärjestö on tullut tunnetuksi mestausvideoistaan, joissa länsimaisia journalisteja ja avustustyöntekijöitä surmataan brutaalisti. Isis käyttää todistetusti lapsisotilaita ja alistaa perheiltä

kaappaamia nuoria naisia ja tyttöjä seksiorjiksi. Ylivoimainen enemmistö Isiksen tappamista ihmisistä on muslimieitoja. Miljoonat ovat paenneet Lähi-idän sekasortoista ja paikoittain hengenvaarallista tilannetta ulkomaille. **Maanosamme koettelevan** pakolaiskriisin juuret kietoutuvat pitkälti Isiksen nousuun. Kuitenkin myös Bashar al-Assadin hirmuhallinto Syyriassa on paitsi aiheuttanut laajamittaisia siirtolaisuutta, myös vahvistanut Isistä. Tänä päivänä maailman tila on historiallisen epävakaa ja tulevaisuus vaikeasti ennakoitavissa. Maailma on liekeissä ja veri virtaa uskonhullujen takia. Myös länsimaissa on viimein hetki havahtua siihen, ettei kukaan ole turvassa. On pakko toimia, kun asiat ovat jo kärjistyneet liian pitkälle. **Demokratialla on oikeus** itsepuolustukseen. Tarvitaan poliisia ja armeijaa, jotka tarvittaessa tehos-

tetuin toimintavalmiiksiin huolehtivat turvallisuudesta. Samalla on kuitenkin huolehdittava, ettei kansalaisten perusoikeuksia häitäisestikavenneta. Äärijärjestö on kyettävä nujertamaan sen ydinalueilla Irakissa ja Syyriassa tehokkaasti ja nopeasti. Sotatoimia on kiihdytettävä. YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi perjantaina yksimielisesti Ranskan luonnosteleman päätöslauselman, jossa vedotaan kaikkiin maailman maihin taistelussa Isistä vastaan. Sota ääriiliikkeitä vastaan on valtavan mittaluokan haaste kansainväliselle yhteisölle. Erityisen tärkeää on, että länsimaat ja Venäjä löytävät nyt asiassa toisensa.

Lähiöissä asuvien nuorten miesten näköalattomuus ja turhautuminen tarjoavat hedelmällisen kasvualustan vihan ja ääriajattelun nousulle. Keskeistä on koulutus- ja työmahdollisuuksien parantuminen sekä kantaväestön että maahanmuuttajien keskuudessa. On tärkeää, että mahdollisuuksien tasa-arvo jatkossa aidosti toteutuu eurooppalaisten alueiden välillä sekä kaupunkien sisällä.

JUKKA KOIVULA
jukka.koivula@mt1.fi

LEHTIKATSAUS

Mavin tarttis tehdä jotain

Iisalmen Sanomat on tarttunut Maaseutuvirasto Mavin ongelmiin. Lehden mukaan maksuaikataulun kaakoiseen on muitakin syyllisiä, mutta... ”Mielivaltaisuudesta ei varmasti olekaan kyse. Silti sietokyky on tiloilla jo ääriajoilla, siitä kertoo omalta osaltaan Kiuruveden MTK:n syyskokouksessa tällä viikolla laadittu julkilausuma. Kiuruvetisten lähetystö matkasi Helsinkiin viemään viestiä, jossa vaadittiin jopa Tenholan eroa. Mavi ei tietenkään ole syy-pää kaikkiin tiloilla ahdistaneisiin asioihin, kuten ennätysmäisen surkeaan kesään tai Venäjän-kaupan tyrehtymiseen. Selvää taitaa kuitenkin olla, että ”jotain tarttis tehdä”. Näin ankara kritiikki ei voi kummata aivan tyhjältä.”

Laatu tarvitsee byrokratiaakin

Länsi-Savo muistuttaa elintarvikealan kehittämisen ja tutkimuksen tarpeesta, jos halutaan parantaa ruuan kauppatasetta hallitusohjelman mukaisesti. Turhia kustannuksia pitää poistaa, mutta sääntelyä lehti löytää jotain hyväksiin. ”Elintarvikeala on vaatinut myös sääntelyn keventämistä. Vaatimus on ilmeisen perusteltu, mutta toisaalta osa byrokratiasta takaa laadun. Siitä ei saa tinkiä. Pitää uskoa, että turvallisille elintarvikkeille löytyy ostajia Suomesta ja kautta maailman.”

Hiili karkottaa sijoittajia

Helsingin Sanomat on huomannut, että Ruotsin suurin eläkerahasto siivoaa sijoitus-salkustaan yhtiöitä, joilla on iso hiilijalanjälki. Suomessa-kin Ilmarinen ja Nordea ovat vetäneet sijoituksiaan hiiliyh-tiöistä. ”Sijoittajien toiminta ei ole pelkkää kilvenkiillotusta tai ilmastokokoussäpinäistä syntynyt muotioikku, vaan taustalla on myös taloudellista logiikkaa.” Kaikki sijoittajat eivät usko yhtiöiden arvoissa olevan hiili-kuplan puhkeamiseen, lehti nyöntää. ”Hiiliriskin nousu sijoitus-seminaarien vakioaiheeksi osoittaa kuitenkin, että taloudellinen painostus voi olla yllättävän tehokasta. Se on jo nyt murentanut fossiilisten poltto-aineiden tuottajien valtaa vaikuttaa ilmastopäätöksiin.”

Selkeä työnjako välttämätön

Sekava johtamisjärjestelmä häiritsee pahasti valtion metsäomaisuutta hoitavaa Metsähallitusta. Kun ohjausvastuu on jaettu kahdelle ministeriölle, eivät ristiriidat ole yllätyks. Vuosia valmistellulla lailla Metsähallituksen johtamisen edellytykset pitää laittaa lopulta kuntoon. Lain tulee turvata, että Metsähallitus voi toteuttaa sille kuuluvia tehtäviä – liittyivätpä ne sitten metsätalouteen, luonnonsuojeluun tai monikäyttöön. On ymmärrettävä, ettei samoilla toimintoilla voi olla kahta johtajaa. Metsähallituksen ohjausvastuu tulee keskittää yhteen, eli maa- ja metsätalousministeriöön. Nykymalli on valtiolta huonoa omistajapolitiikkaa.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.